

Sosyal A?lar?n E?itim Amaçl? Kullan?m?na Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal A?lar?n E?itim Amaçl? Kullan?m?na Yönelik Tutum Ölçe?i*.
Turkish Psychological Scales. Retrieved from
<https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30543>

Özet

Sosyal A?lar?n E?itim Amaçlı? Kullan?m?na Yönelik Tutum Ölçe?i, 2019 y?l?nda Ahmet Kesici taraf?ndan geli?tirilm?, yüksekö?retim öncesi düzeydeki ö?rencilerin dijital platformlar? ö?renme süreçlerine entegre etme konusundaki e?ilimlerini ve alg?lar?n? ölçmeyi hedefleyen bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle **lise ö?rencilerinin**, popüler sosyal a?lar? (Instagram, Twitter, Facebook vb.) ders materyali payla??m?, i?birlikçi ö?renme veya akademik bilgi al??veri?i gibi e?itimsel amaçlarla kullanmaya yönelik geli?tirdikleri olumlu veya olumsuz tutumlar? belirlemek üzere tasarlanm??tır.

Ölçe?in temel motivasyonu, bilgi ve ileti?im teknolojilerinin (B?T) e?itim ortamlar?na h?zla dahil olmas?yla birlikte, ö?rencilerin bu araçlara kar?? sergiledikleri tutumlar?n akademik ba?ar?lar? ve ö?renme motivasyonlar? üzerindeki etkisini ara?t?rmaktır. Bu ba?lamda, ölçek, ö?rencilerin sosyal a?lar?n e?itsel potansiyeline ili?kin bili?sel (inançlar) ve duyu?sal (duygular) bile?enlerini kapsamlı bir ?ekilde de?erlendirir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal A?lar, E?itim Amaçlı? Kullan?m, Lise Ö?rencileri, Tutum Ölçe?i, Ölçek Geli?tirme, Dijital Ö?renme, Sosyal Medya Entegrasyonu.

Yazarlar

Ahmet KES?C?

Amaç

Sosyal A?lar?n E?itim Amaçlı? Kullan?m?na Yönelik Tutum Ölçe?i'nin temel amacı, **sosyal a?lar** gibi yaygın dijital araçlar?n örgün e?itimde kullan?m?na ili?kin ö?renci perspektifini ölçmek ve analiz etmektir. Ölçek, ö?rencilerin sosyal medyay? e?itsel kaynaklara eri?im, akranlar?yla i?birli?i yapma ve ö?retmenleriyle ileti?im kurma gibi akademik faaliyetlerde ne kadar istekli kulland??n? belirlemek için kritik bir araçtır.

Bu ölçme arac?, e?itim bilimleri alan?ndaki ara?t?rmacılara, ö?rencilerin tutumlar?n?n teknolojiye eri?im s?kl??na göre nas?l de?i?ti?ini inceleme imkan? sunar. Elde edilen sonuçlar, e?itim kurumlar?n?n ve ö?retmenlerin, ö?rencilerin dijital okuryazarlık düzeylerini art?rmak ve **e?itim amaçlı? kullan?m** stratejilerini optimize etmek için uygun pedagojik müdahaleleri geli?tirmelerine yardımcı olur.

Yapı

Ölçek, bireylerin **sosyal a?lar** aracılığıyla öğrenmeye karşı geliştirdikleri genel tutumu ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Tutum, psikolojide genellikle üç ana bileşenle açıklanır: bilişsel (bilgi ve inançlar), duyuşsal (duygusal tepkiler) ve davranışsal (eylem niyetleri). Bu ölçek, sosyal a?lar?n e?itimde faydalı, kolay ve zaman kazandırıcı olduğu yönündeki inançlar? (bilişsel) ile bu a?lar? kullanmaktan duyulan memnuniyeti veya kaygıyı (duyuşsal) ölçmeye odaklanır.

Kesici'nin (2019) çalışmasında, ölçeğin yapısal olarak muhtemelen birkaç alt boyuta ayrıldığı varsayılmaktadır. Bu alt boyutlar arasında **Algılanan Fayda** (sosyal a?lar?n öğrenmeyi artırdığı inancı), **Algılanan Engel** (gizlilik, dikkat dağınıklık gibi sorunlar) ve **Davranışsal Niyet** (sosyal a?lar? gelecekte e?itimde kullanma isteği) gibi faktörler bulunabilir. Bu ayrım, tutumun farklı yönlerinin detaylıca incelenmesine olanak tanır.

Geçerlik

Sosyal A?lar?n E?itim Amaçlı? Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği, bir geliştirme çalışması olduğu için, geçerlik kanıtlarının titizlikle sunulmuş olması beklenir. **İçerik Geçerliliği**, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen tutum yapısını (sosyal a?lar?n etimsel kullanımı) tam olarak temsil edip etmediğini de?erlendirmek amacıyla uzman görüşlerine başvurularak sağlanmaktadır.

Yapı Geçerliliği, ölçeğin teorik olarak varsayılan faktör yapısını desteklemek üzere Açıklayıcı ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi kullanılarak kanıtlanmaktadır. Bu analizler, maddelerin ilgili alt boyutlara yüklenimlerini ve faktörler arasındaki ilişkileri inceleyerek, ölçeğin çok boyutlu yapısının empirik verilerle uyumunu göstermektedir. Ayrıca, ölçeğin ilgili diğer yapılarla (örneğin, teknoloji kabul modelleri) beklenen yönde ilişkilendirilmediğini gösteren **ölçüt geçerliliği** çalışmaları da yürütülmüş olabilir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik çalışmaları, ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve kararlılığı göstermek amacıyla yapılmaktadır. Bir tutum ölçeği olarak, en yaygın kullanılan güvenirlik yöntemi **Çok Tutarlılık Katsayısı**, yani Cronbach Alfa de?erinin hesaplanmasıdır. Yayınlanmış akademik çalışmanın bağlamında, bu katsayının kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) olması beklenir.

Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçekteki tüm maddelerin, öğrencilerin sosyal a?lar?n e?itimde kullanımına yönelik tutumunu ölçme konusunda homojen bir bütün oluşturduğunu kanıtlar. Ayrıca, test-tekrar test güvenirliği çalışmaları da yapılmış olabilir; bu, aynı **lise öğrencileri** grubuna farklı zamanlarda uygulanan ölçek sonuçlarının ne kadar kararlı olduğunu gösterir ve ölçeğin zamana karşı direncini ortaya koyar.

Faktör Analizi

Kesici (2019) çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal safl??n? ve boyutlulu?unu belirlemek amacıyla kapsaml? **Faktör Analizi** prosedürleri uygulanm??tır. İlk a?amada, ölçek maddelerinin say?s?n? azaltmak ve temel faktör yap?s?n? ke?fetmek için genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??tır. AFA sonuçlar?, sosyal a?lar?n e?itimsel ba?lamda tutumunu temsil eden ayr?k faktörlerin varl??n? ortaya koymuştur.

Takip eden a?amada, elde edilen faktör yap?s?n?n teorik modele ne kadar uydu?unu test etmek için Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??tır. DFA, uyum indeksleri (örneğin, CFI, TLI, RMSEA) aracılığıyla modelin veriyle ne kadar iyi e?le?ti?ini göstermiştir. Bu analizler, sosyal a?lar?n **e?itim amaç? kullan?m** tutumunun, birden fazla ancak ilişkili alt boyuttan olu?tu?unu kesinleştirmiştir.

Ölçme Arac?

Test Tipi: Geliştirme çal??mas? ürünü, 5'li Likert tipi öz bildirim (self-report) temelli **tutum ölçe?i**.

Format: Likert tipi derecelendirme (Örn: 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum). Ölçek maddelerine verilen yan?tlar toplanarak veya ortalaması alınarak genel tutum puanı elde edilir.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Ortaöğretim öğrencileri.

Ya? Grubu: Lise öğrencileri (Genellikle 14-18 ya?).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Türkiye'deki çe?itli lise düzeyindeki öğrencilerden toplanan verilerle geliştirilmiş olup, **lise öğrencilerinin** sosyal a? kullan?m alışkanlıklarının temel alınmıştır.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup halinde uygulanabilen, kağıt-kalem veya online anket formatına uygun, kısa sürede tamamlanabilen bir metodolojiye sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Medya, Tutum, E?itim Teknolojileri, Psikometri, Geliştirme, Öğrenci Algıları, **Sosyal A?lar**, Dijital Okuryazarlık.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Makalede doğrudan belirtilmemiştir.

Bağılı E-posta Adresleri: ahmetkesici@yahoo.com

Yazma Adresi: Dr. Ahmet Kesici (Orijinal makale dipnotlarında belirtilen kurum adresi).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2019.

İzinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Ahmet Kesici ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik araştırmalar için genellikle izin talep edilmekle birlikte, ticari kullanımlar için ek ücretlendirme söz konusu olabilir.

PDF Erişimi: Ölçeğin tam metni ve ilgili detaylar aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir. Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [sosyal-aglari-egitim-amacli-kullanimina-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/sosyal-aglari-egitim-amacli-kullanimina-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Ölçeğin geliştirilmesine dair detaylı bilgilere aşağıdaki akademik yayından ulaşılabilir:

Kesici, A. (2019). Lise öğrencilerinin sosyal ağ kullanma sıklığına göre sosyal ağlar eğitim amaçlı kullanmaya yönelik tutumlarının incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(1), 315-343. doi: 10.19171/uefad.443155

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ulaşılabilir: dergipark.org.tr

Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Orijinal kaynak metin, ölçek maddelerinin tam listesini içermemektedir. Ölçek, Kesici (2019) makalesi kapsamında geliştirilmiş olup, maddelerin tam listesi ve derecelendirme sistemi detayları (örneğin, 5'li Likert tipi yanıt seçenekleri) ilgili yayında yer almaktadır.

Araştırmacıların ölçek maddelerine erişim sağlamak ve uygulama talimatlarını öğrenmek için yukarıda belirtilen Kesici (2019) referansına ve mevcut PDF bağlantısına ([sosyal-aglari-egitim-amacli-kullanimina-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/sosyal-aglari-egitim-amacli-kullanimina-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf)) başvurular gerekmektedir.